

DE HISTORISCHE VERENIGING OUD-BEIJERLAND

Opgericht 30 september 1997

Beschermheer F.A. baron van Tuyll van Serooskerken,
Ambachtsheer van Oud-Beijerland

Bestuur:

P.J. in 't Veld, voorzitter
☎: 0186 – 617523

A.W. de Groot, secretaris
Willem Vrijlandtstraat 75,
3262 GN Oud-Beijerland
✉ a.groot21@upcmail.nl
☎: 0186 – 615425

H.M. Dijkstra, penningmeester

D. Dijkshoorn-Bison, lid

Vacant, lid

Redactie:
Beijerlandse Berichten:
Dineke Dijkshoorn-Bison
Pieter Jan in 't Veld

Lay-out:
Dineke Dijkshoorn-Bison

Lay-out omslag: P. Spanjers

De Beijerlandse Berichten verschijnt 4 x per jaar.

Ons archief, het
Historisch Informatie Punt (HIP)
Is gevestigd in de
Openbare Bibliotheek
Steenenstraat 24 Oud-Beijerland.
Open: elke 2^e donderdag van de
maand van 14.00 tot 16.00 uur.
Buiten deze tijden contact:
A.v.d.Berg, ☎ 0186 – 614240

De contributie is minimaal € 10,00 per jaar

Rekeningnummer:
NL16 RABO 0351187103
t.n.v.:
HVO, Oud-Beijerland

*Buiten de regio wordt de
Beijerlandse Berichten per post
opgestuurd en brengen wij
€ 4,00 portokosten in rekening*

ISSN: 2210-8645

Van de bestuurstafel.

Het zal u niet ontgaan zijn dat het dit jaar 450 jaar is geleden dat de stichter van ons dorp, samen met Philip de Montmorency (de graaf van Horn) op de Markt in Brussel door Alva zijn onthoofd.

Daarom is 2018 uitgeroepen tot Egmontjaar. Zowel in Egmond, Zottegem als in Weert en Horn zal dit feit worden herdacht.

Op 5 juni om 20.00 uur zal de burgemeester een krans leggen bij de plaquette hoek Koninginneweg/Beneden Oostdijk.
Waarvoor het bestuur u van harte uitnodigt.

In deze “Beijerlandsche Berichten” kunt u het Oud-Beijerlandse programma van dit Egmontjaar lezen op pagina 23 en 24.

Op 24 mei is de presentatie van het door ons lid Jan Paul van der Spek geschreven boek:

“Het huis van Egmont en de Beijerlanden 1491- 1619”.

Het eerste exemplaar zal worden overhandigd aan onze beschermheer baron Van Tuyll van Serooskerken, ambachtsheer van Oud-Beijerland.

Voor wie dit schitterende boek nog niet heeft gereserveerd, willen wij zeggen haast u, want het is straks een gemiste kans als u dit boek niet in uw boekenkast heeft staan:

info@intveldenpartners.nl

Verdere informatie op pagina 23 en 24.

In deze “Beijerlandsche Berichten” kunt u een artikel lezen wat wij hebben overgenomen van een uitgave (Handelingen 18-2017) van onze vrienden in Zottegem.

Wilt u de stukken over Lamoraal van Egmont in uw bezit hebben dan kunt u deze bestellen bij:

danny.lamarcq@skynet.be.

Het bestuur.

Relatie Zottegem en Oud-Beijerland.

Door Pieter Jan in 't Veld

In dit Egmontjaar komt de naam van de Vlaamse stad Zottegem steeds voor. De relatie bestaat al heel lang. Zottegem is de plaats waar er een kasteel van Egmont staat en waar Lamoraal van Egmont en Sabina van Beieren zijn begraven.

Vandaar dat we hier een korte terugblik geven van deze lange relatie.

In 1959 viert Oud-Beijerland op grootse wijze zijn 400 jarig bestaan. Zottegems Egmontkenner, Leon de Vos, geeft op 23 oktober in Oud-Beijerland een lezing voor de Rotary over Lamoraal van Egmond in de "Oude Hoorn".

Als uitvloeisel van deze festiviteiten bezoekt op 31 oktober 1959 een uit 40 personen bestaande delegatie van gemeentebestuur, polderbestuur en werkcomité, die de feestelijkheden hebben georganiseerd, de gemeente Zottegem.

Men bezoekt daar het kasteel van Egmont, de grafkelder en leggen een krans bij het monument van Lamoraal van Egmont.

Op 9 september 1961 heeft de commissaris van de Koningin in Zuid-Holland, mr. J. Klaassensz, in tegenwoordigheid van het gemeentebestuur van Zottegem, in Oud-Beijerland ter nagedachtenis aan Lamoraal van Egmont en Sabina van Beieren de onthulling verricht van de plaquette met hun beeltenis.

Advertentie:

H. HOOGVLIET totaalonderhoud

Schilderwerken, van advies tot een uitstekend eindresultaat

Voor al uw glas- en schilderwerken krijgt u bij ons vakkundig advies. Dankzij onze ervaring en kennis van nieuwe materialen en producten kunt u vertrouwen op een uitstekend eindresultaat. Uiteraard met erkende AF-garantie.

Kies voor kwaliteit! www.hhoogvliet.nl

gevestigd te Spijkenisse en Oud-Beijerland
Randweg 1 • 3201 VN Spijkenisse
T. 0181 - 61 54 54 • F. 0181 - 61 58 19

De tekst als randschrift van de plaquette luidt:

“Lamoralduſ comes Egmondanus” en “Sabina Bavariae”

De plaquette, gemaakt door de kunstenaar Willem Verbon, is een geschenk van de burgerij aan de gemeente Oud-Beijerland.

In 1968 herdenkt Zottegem dat het 400 jaar geleden is dat Lamoraal van Egmont is onthoofd.

Er waren vanuit het jaar 1959 al contacten tussen Zottegem en Oud-Beijerland. De contacten met het Oud-Beijerlandse muziekkorps “Harmonie” dateren uit 1963, toen zij te gast waren in Zottegem.

Zo ook in 1968 bij de onthulling op 9 juni van het nieuwe standbeeld van Lamoraal van Egmont op de Markt in Zottegem.

Op zaterdag 8 juni van dat jaar is er een feestelijke optocht van de Oud-Beijerlandse “Harmonie” door de straten van Zottegem. Tijdens de optocht werd voor het huis van burgemeester Jules Matthijs een serenade gegeven. En gaf de Oud-Beijerlandse “Harmonie” ’s avonds een openingsconcert op de Markt.

Het zou vele jaren duren voor de contacten tussen beide gemeenten weer werden aangehaald.

Op 29 juli 2008 wordt Oud-Beijerland bezocht door schepen Dirk van Herzele met zijn echtgenote, Luc de Both en Luc van Durme, van het “Zottegems Genootschap voor Geschiedenis en Oudheidkunde”. Zij worden ontvangen door de Historische Vereniging Oud-Beijerland en rondgeleid langs de kerk, waar Sabina van Egmont ligt begraven, het gemeentehuis en de plaquette uit 1961.

De contacten tussen deze twee Egmontgemeenten zijn daarmee hersteld.

In de aanloop van de festiviteiten in 2009, het 450 jarig bestaan van Oud-Beijerland, bezoeken 45 leden van de Historische Vereniging Oud-Beijerland op 20 september 2008 de stad Zottegem.

Na eerst de brouwerij van het Egmontbier te hebben bezocht werden onder leiding van een stadgids zowel het kasteel als de grafkelder bezocht.

Daarna werd het Oud-Beijerlandse gezelschap ontvangen in het stadhuis door burgemeester Herman de Loor en schepen Dirk van Herzele.

Na afloop werd er bij het standbeeld van de stichter van Oud-Beijerland op de Markt een groepsfoto gemaakt die enkele dagen later in het blad de “Beiaart” verscheen.

(Zie ook het verslag in de Beijerlandsche Berichten nr. 33- december 2008.)

Advertentie:

www.makocleaning.nl

mako
cleaning service

Schoonmaak-onderhoud
Glazenwasserij
Gevelreiniging
Graffitiverwijdering

L.J. Costerstraat 4 • Oud-Beijerland
Telefoon 0186 - 619 500

In 2009 viert Oud-Beijerland zijn 450 jarig bestaan, op verzoek van de Historische Vereniging werd op 8 april Olivier van Rode uitgenodigd om, evenals 50 jaar eerder zijn grootvader Leon de Vos, een lezing te geven over de stichter van het dorp.

Dit vond plaats in een overvolle burgerzaal van het gemeentehuis! Tijdens deze officiële herdenking is de stad Zottegem vertegenwoordigd door o.a. burgemeester Herman de Loor, schepenen Van Herzele en een delegatie van de “Zottegems genootschap voor Geschiedenis en Oudheidkunde”.

In de avond is er een concert van de Oud-Beijerlandse “Harmonie” en Zottegems Koninklijke Harmonie “Vrije kunstkring”.

Tijdens de opening van het bloemtapijt, op 12 september 2010, is er een delegatie van het Oud-Beijerlandse college van burgemeester en wethouders en Historische Vereniging te gast van de stad Zottegem.

Op verzoek van het “Zottegems Genootschap voor Geschiedenis en Oudheidkunde” leverde onze vereniging een bijdrage voor de Zottegemse Handelingen 2017, over Egmont en de Beijerlanden, als start van het Zottegems Egmontjaar.

Ook een delegatie van onze vereniging was op 25 november 2017 bij de presentatie van de Handelingen aanwezig.

Advertentie:

Bij elektrotechnisch bureau **Wijntje** kunt u terecht voor al uw elektrotechnische installatiewerkzaamheden zoals onder andere:

- Licht- en kracht installaties
- Data netwerken • Noodverlichting
- Zwakstroom- en intercom installaties
- Keuren van elektrische apparaten
- Reparatie van witgoedapparaten
- Zowel voor bedrijven als particulieren

West-Voorstraat 14 3262 JP Oud-Beijerland 0186-612802 info@wijntjebv.nl www.wijntjebv.nl

De overblijfselen van de Graaf en de Gravin van Egmont: pathografische onderzoek ‘avant la lettre’.¹

François Twiesselmann[†] en Rosine Orban²

Samenvatting:

Rond 1959 kreeg Prof. Dr. F. Twiesselmann de opdracht om de overblijfselen van de Graaf en de Gravin van Egmont te onderzoeken. Dit artikel is ontleend aan zijn publicatie uit 1981.

Lamoraal, graaf van Egmont, is in 1522 in La Hamaide (prov. Henegouwen, België) geboren en werd op 46-jarige leeftijd op de Grote Markt van Brussel onthoofd.

Hij was lid van de Raad van State van de Nederlanden en stadhouder van Vlaanderen en Artesië onder Filips II van Spanje.

Hij ligt begraven in de crypte van de kerk van Zottegem (provincie Oost-Vlaanderen) naast zijn echtgenote, Sabina van Beieren.

De skeletten van de graaf en de gravin werden zorgvuldig gerestaureerd en nauwgezet anatomisch en biometrisch beschreven.

De morfologie en de grootte van de schedels worden vergeleken met een aantal portretten van de graaf en de gravin.

Zo zien we hoe de schilders de anatomische realiteit niet altijd hebben gevolgd³.

1 Eerder gepubliceerd in: *Zottegems Genootschap voor Geschiedenis en Oudheidkunde. Handelingen*, XIII, 2007, pp. 61-72.

2 Laboratorium voor Antropologie, Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen Vautierstraat 29, B-1000 Brussel. Onze welgemeende dank gaat naar dhr Jan Claerbout die de tekst vertaalde en naar Prof. Dr. Jan Pieter Clarys (Vrije Universiteit Brussel) die de vertaling nalas en bijstuurde.

3 We danken Dr. Caroline Polet voor haar hulp bij het volledig afwerken van het manuscript en Freddy VandeMeulebroeke, eerste technicus aan het Laboratorium voor Antropologie van het KBIN, voor het opzoeken en scannen van de foto's over dit onderzoek.

Fig. 1^a:

De graaf van Egmont: gravure uit de Vlaamse school (tweede helft van de zestiende eeuw)
(© Koninklijke Bibliotheek van België).

Inleiding:

Lamoraal, graaf van Egmont, prins van Gavere, is geboren in La Hamaide (provincie Henegouwen). Hij was lid van de Raad van State van de Nederlanden en stadhouder van Vlaanderen en Artesië onder Filips II van Spanje. In volle godsdienstoorlog wordt hij beticht van politieke samenzwering en op 46-jarige leeftijd op de Brusselse Grote Markt onthoofd (Janssens, 2003).

Hij ligt begraven in de crypte van de kerk van Zottegem (provincie Oost-Vlaanderen) naast zijn echtgenote, Sabina van Beieren en elf van hun kinderen.

Fig. 1^b: De gravin van Egmont (uit de 'recueil des portraits d'Arras', ms n° 266, reproductie toegestaan door de mediatheek van Arras).

In 1952 kreeg professor François Twiesselmann (1910-1999), stichter van de “Ecole d’anthropologie de Bruxelles” en afdelingshoofd aan het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN), de opdracht de overblijfselen van de graaf en de gravin van Egmont te onderzoeken. De hier voorgestelde bevindingen zijn ontleend aan zijn publicatie uit 1981 en het archief van het Laboratorium voor Antropologie van het KBIN.

Fig. 2: Skelet van de graaf van Egmont: reconstructie in liggende houding (begin jaren vijftig, fotoarchief van het Laboratorium voor Antropologie van het KBIN)

In het graf lagen de overblijfselen van de graaf en de gravin tussen brokken ongebluste kalk. Ze werden gerestaureerd, onderworpen aan een nauwkeurige anatomische beschrijving en daarna opnieuw in een liggende houding gebracht, met hun armen naast hun lichaam uitgestrekt.

Advertentie:

Antropologische bevindingen.

De graaf van Egmont (1522-1568)

De schedel:

De schedel is robuust en goed gevormd.

Hij vertoont volgende kenmerken:

De aanhechtingpunten voor de nekspieren zijn heel goed zichtbaar; die van de temporale regio vallen minder op; de schedelnaden zijn totaal onzichtbaar, uitgezonderd die tussen het osteporalis en parietalis; de hersenpan is asymmetrisch en meer naar rechts ontwikkeld; het voorhoofd wijkt; de glabella is weinig uitgesproken; de wenkbrauwen zijn duidelijk gescheiden.

Fig. 3: Schedel van de graaf van Egmont

(Fotoarchief van het Laboratorium voor Antropologie van het KBIN).

Beenderkenmerken als gevolg van activiteit:

De botten van de benen lijken erop te wijzen dat hij vaak en van jongs af paard reed. Dit kan duidelijk afgeleid worden door onder andere botversterking op het collum femoris (facet van Poirier) en abnormale kromming van het scheenbeen).

Op het postcraniale skelet zijn verschillende bijzonderheden waargenomen (artroses, entheses, kenmerken als gevolg van activiteit...).

Hiertoe behoren:

Twee exostoses aan het gewricht tussen vierde en vijfde halswervel; gewrichtsletsels aan de corpora van de borstwervels (van de vierde tot de twaalfde wervel);

Ernstig door artrose aangetaste gewrichten tussen ribben en wervels (vooral het elfde en het twaalfde); het borstbeen is omzoomd met exostoses; een afwijking van de processus spinosus naar links en een convexe kromming van de ruggengraat kunnen te maken hebben met het feit dat het linkerbeen 9 mm korter is; de aanhechtingen van de deltaspijer (M. deltoideus) en van de monnikskapspier (M. trapezius) vertonen ter hoogte van de schouderplaten grove korrels; het *tuberculum supraglenoidale* is bijzonder oneffen; de aanhechtingen van de M. pectoralis major en van de deltoideus vormen vooral op het rechtersleutelbeen een echte kam, die het been aanzienlijk breder maakt.

Sporen van geweld.

Bij zijn onthoofding knielde de graaf.

Het 'zwaard der gerechtigheid' hakte de zesde halswervel horizontaal door. Het scherp van het zwaard sneed eerst de basis van het spinale uitsteeksel door en dan de laminae op halve hoogte.

Het ging iets boven het rechter achterste gewrichtsuitsteeksel (*processus articularis caudalis*) en raakte hierbij de basis van de rechterpedicel. Nadien kliefde het het wervellichaam in twee.

Alle door het snijden getrokken vlakken zijn opvallend glad.

De spinale uitsteeksels van de derde, vierde en vijfde halswervel werden doorgesneden bij de basis van hun aanhechting op de laminae.

Deze letsels zijn mogelijk veroorzaakt doordat het hoofd op een piek gespietst werd, waarbij de punt tot de axis gedreven werd.

De aangezicht schedel van de graaf werd ook ernstig geschonden door een

snijdende slag van hoog tot laag, loodrecht op het onthoofdingsvlak, vanaf de neuswortel tot het benige verhemelte. De gladheid van de fractuur ter hoogte van de tandalveolen en het feit dat die zich symmetrisch tegenover het middendeel van het gelaat bevindt, vinden geen verklaring in de val van het hoofd. We zouden een bewuste daad kunnen vermoeden want zoals Baie (1937 p.182) stelde:

"Later, toen het zwaard neergedaald was, liet de hertog de hoofden op pieken tentoonstellen.

Hij liet ze daarna in ebbenhouten koffers in te pakken en stuurde ze naar de Tetrarch van het Escoriaal voor diens weerzinwekkende verzadiging⁴".

Fig. 4:

Bij de onthoofding doorkliefde zesde nekswervel van de graaf (fotoarchief van het Laboratorium voor Antropologie van het KBIN).

De gravin van Egmont (1528-1578).

De schedel.

De schedel van de gravin vertoont de volgende kenmerken: kleine schedel met bolvormig uitzicht en opvallend beenreliëf; het gelaat is kort en weinig stevig; de os frontale is verticaal en vertoont geen voorhoofdsbeling; de wenkbrauwbogen zijn haast onzichtbaar; grote vierhoekige oogkassen; dikke beenderen; de inwendige schedelnaden zijn allemaal aan elkaar gegroeid, uitgezonderd die tussen het os temporale en pariëtale, wat erop wijst dat de gravin ongeveer vijftig jaar oud was.

Fig. 5: Schedel van de Sabina van Beieren, gravin van Egmont (Fotoarchief van het Laboratorium voor Antropologie van het KBIN).

Advertentie:

Voor een onafhankelijk

Hypotheekadvies

Neem contact op met John van Helden 0186-634214
j.vanhelden@schepassurantien.nl www.schep-assurantien.nl

Het bekken.

Het bekken van de gravin is breed, laag en heel vrouwelijk. Het is getekend door talrijke zwangerschappen (zij had dertien kinderen gebaard). De sulcus preauricularis is heel duidelijk. Ter hoogte van de symfyse is het been korrelig: het vertoont sporen van wrijving tussen de twee beenderen, waardoor de elkaar rakende delen er afgesleten en glad uitzien.

Het gebit.

Het gebit van de gravin is in zeer slechte staat. De linkerhoektand is de enige intacte tand zonder tandbederf.

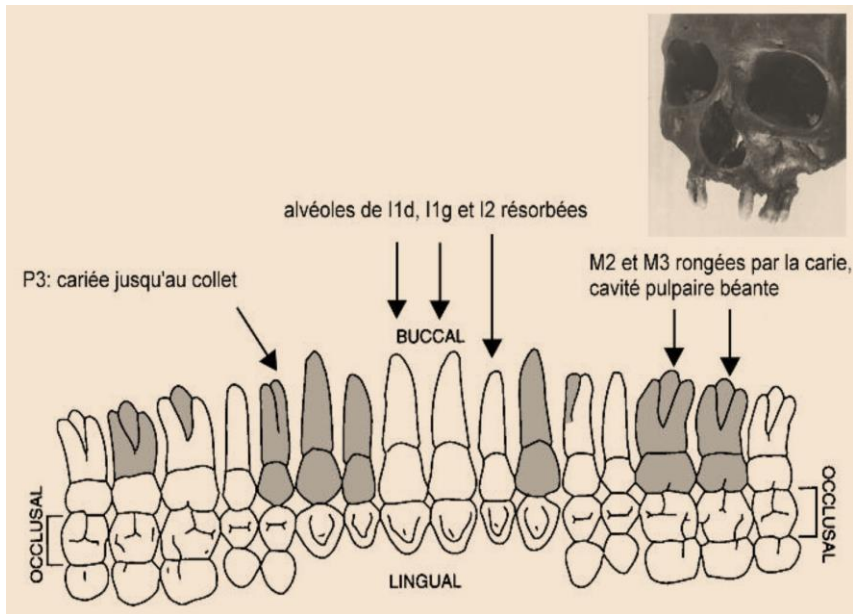

Fig. 6: Gebit van de gravin (schema volgens Buikstra en Ubelaker, 1994). De negen overblijvende tanden zijn erg aangetast; bovendien vertonen de rechter C (6) en I2 (7) contactbederf; alleen de linker C (11) vertoont geen bederf. P3: aangetast tot aan de tandhals; tandholtes van I1d, I1g, I2 geresorbeerd; M2 en M3 aangevreten door cariës, erg geopende pulpaholte; OCCLUSAAL - BUCCAAL – LINGUAAL

Schedelvolumen.

De schedelinhoud van de graaf bedraagt 1430 cm³. Wij hebben die vergeleken met twee 'Belgische' populaties: de monniken van de middeleeuwse abdij van Koksijde en Antwerpenaren uit de negentiende eeuw, waarvan we leeftijd en geslacht uit de bevolkingsregisters kennen⁵.

(collectie van Schoten)

Tabel 1: Beschrijvende statistiek van 3 oude steekproeven

Plaats	n	Schedelvolumen (cm ³)	Standaardafwijking	Verschil
Koksijde	116	1548	115,6	-1,02 (NS)
Mannen van Schoten	23	1539	124,9	-0,87 (NS)
Vrouwen van Schoten	1292	292	135,5	-0,56 (NS)

Tabel 1: n: steekproefomvang; NS: niet significant

Afstand (of sigmatische afwijking) = gemiddelde - individuele waarde/standaardafwijking

Het binnen volume van de schedel van de graaf is een honderdtal cm³ geringer dan dit van de twee gemiddelden bij de mannen.

De schedelinhoud van de gravin (1220 cm³) is iets minder dan het gemiddelde van de 17 vrouwen uit Schoten.

Geen enkele van deze verschillen is statistisch significant.

⁵⁾ *Verzameling van Schoten (Orban & Vandoorne, 2006).*

Advertentie

DUIFHUIZEN
tassen & koffers

www.duifhuizen.nl

Lichaamslengte en -bouw.

De lichaamslengtes van graaf en gravin zijn ingeschat op basis van de maximumlengte van het dijbeen⁶ (methode van Trotter en Gleser 1958). Graaf Lamoraal mat 1,82-1,83 meter en was vermoedelijk een groot persoon voor zijn tijd. In Fig. 7 zien we dat deze lengte zich situeert volgens het welbekende verschijnsel van de seculaire evolutie, dicht bij de waarden het 19de-eeuwse - en later het 20ste-eeuwse - gemiddelde.

De gravin van Egmont (1,67 meter) bevindt zich rond het huidige gemiddelde, maar dit impliceert dat zij in de 19de eeuw eerder een grote vrouw geweest moet zijn.

Zoals zij naast elkaar liggen in de crypte, contrasteren de graaf en de gravin in grootte en constitutie. De slanke structuur van alle beenderen van de ledematen van de gravin is treffend, terwijl de grote rijzige beenderen van de graaf aantonen hoe gespierd hij moet geweest zijn.

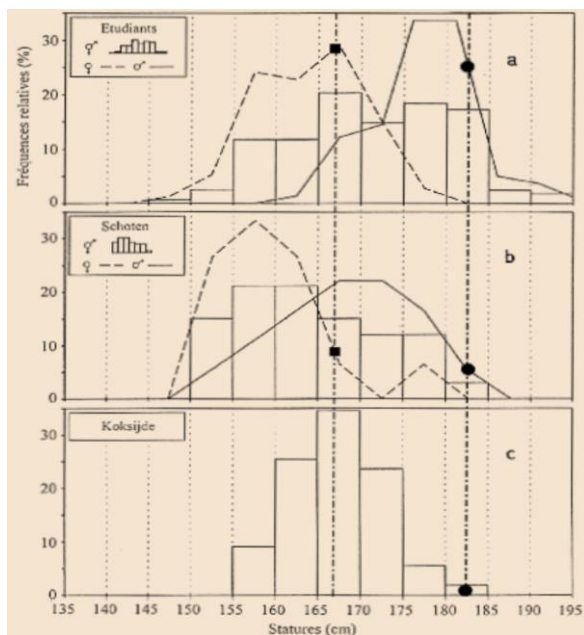

Fig. 7:

Grootte van de graaf (●)
en van de gravin (■)

gesitueerd tussen Belgische
populaties.

a: Belgische studenten
(1984);
b: Antwerpenaren (19de
eeuw);
c: cisterciënzermunniken
(Nederlanden, 15de eeuw);
(naar Orban, 2000).

Relatieve frequenties
Studenten Groottes (cm)

⁶ Trotter, 1958.

⁷ Vercauteren, 1984

Advertentie:

**...ook u kunt
geld verdienen
voor uw club,
vereniging
of ...!**

**Bent u lid van deze club of vereniging?
Dan kunt u de clubkas flink spekken!**

Koopt of verkoopt u een huis via makelaardij De Jong of laat u uw huis door ons taxeren, dan keren wij een bonus uit op de rekening van uw club, vereniging of ... van uw keuze. Deze bonus kan wel oplopen tot € 225,- per klant!

Kom voor meer informatie vrijblijvend langs bij één van onze vestigingen of kijk eens op onze website: www.makelaardijdejong.nl

Makelaardij De Jong
West-Voortstraat 29
3262 JP Oud-Beijerland
Telefoon 0186-617555

Makelaardij De Jong
Pieter Repelaerstraat 61B
3297 BL Puttershoek
Telefoon 078-6736255

De actieve Makelaar

www.makelaardijdejong.nl

funda
powered by nvm

Particulier & Zakelijk | Verkoop | Aankoop | Taxaties | Hypotheken

Portretten.

De graaf.

De morfologie en de grootte van de schedel werd vergeleken met negen portretten van de graaf. Zo bemerken we dat de kunstenaars af en toe afweken van de anatomische werkelijkheid. Alle portretten zijn gemaakt op drie vierden.

Bij sommigen is de hoogte van het schedeldak overdreven. Maar over het algemeen tonen de portretten een goede overeenkomst met de osteologische resten, namelijk een tamelijk lang en ovaal gelaat met platte jukbeenderen met een breed oppervlak, een weinig uitgesproken hoek van de onderkaak en een vooruitstekende brede kin. De basis van de neus was smal en scherp en begon onderaan het voorhoofd. Alle portretten zijn overeenstemmend met deze vorm. Meestal lijken de beenderstructuren en de vlezige delen voldoende overeen te stemmen, maar ze zouden geen identificatie mogelijk maken.

Advertentie:

**Brood- en banketbakkerij
Voordijk b.v.**

Molendijk 44 | Emmastraat 8b
Oud-Beijerland | Heinenoord
T 0186-612592 | T 0186-602086

bestelling@bakkervoordijk.nl
www.bakkervoordijk.nl

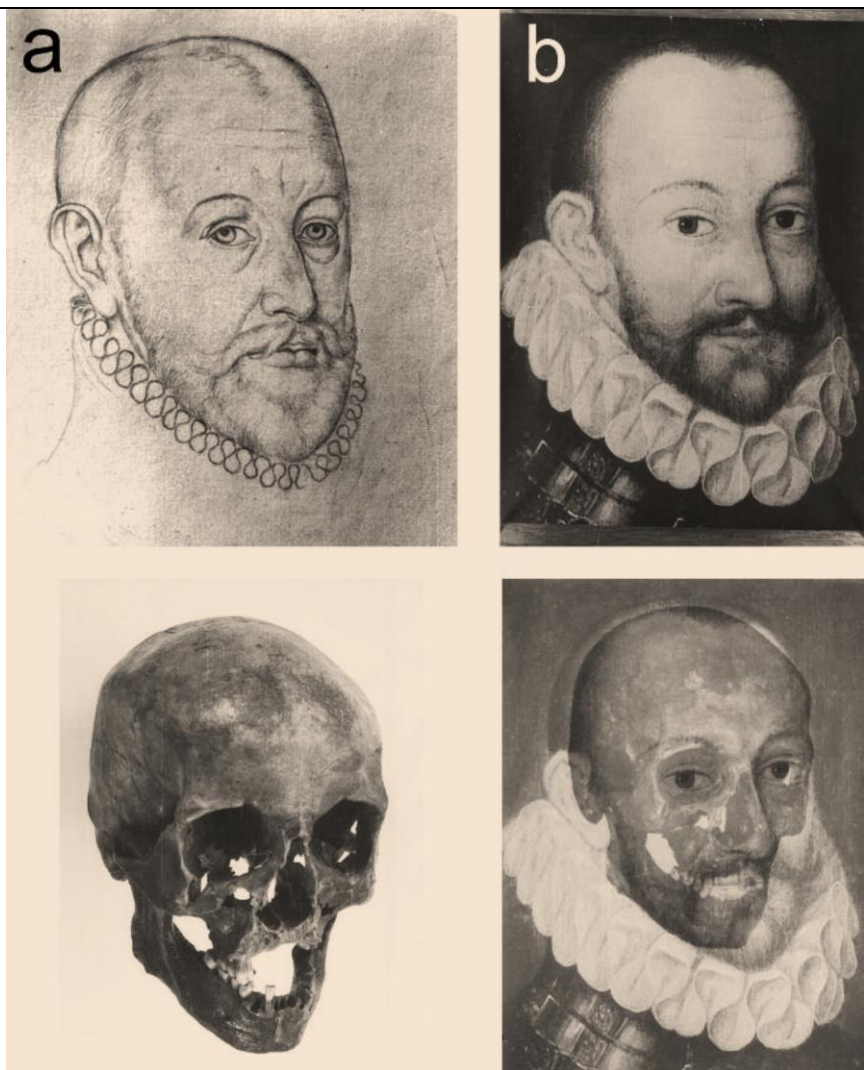

Fig. 8: Twee portretten van de graaf en een beeld waarbij zijn schedel bovenop portret b geplaatst is (overgenomen uit het fotoarchief van het Laboratorium voor Antropologie van het KBIN).

a: tekening van Jacques le Boucq (Recueil d'Arras?).

b: schilderij van Adriaan Thomaszoon Key, Alkmaar?

⁸ Masy, 1995

De gravin.

In het in de 'Recueil d'Arras' bewaard gebleven portret van de gravin heeft de kunstenaar Jacques Le Boucq boven haar oogkas zorgvuldig een klein gevorkt bloedvat getekend. Hij heeft het echter een beetje naar de slaap verschoven. Dit bloedvat is echter niet constant aanwezig; het is een aftakking van de oppervlakkige slaapslagader of van de oogslagader. Deze richels zijn heel belangrijk voor de identificatie van een schedel.

Fig. 9: Portret van de gravin en de anatomische realiteit (overgenomen uit het fotoarchief van het Laboratorium voor Antropologie van het KBIN). De pijl verwijst naar het bloedvat op het voorhoofd.

Besluit:

F. Twiesselmann voerde dit onderzoek uit in het begin van de jaren vijftig, maar de publicatie kwam er slechts in 1981.

Bij de voorbereiding van dit postume werk was de tweede auteur onder de indruk van het gegronde en actuele gehalte van de oorspronkelijke studie. Met dit werk was F. Twiesselmann een voorloper op gebied van pathografisch (of - volgens Angelsaksische auteurs - osteobiografisch) onderzoek.

Hij maakte reeds waarnemingen in domeinen die zich slechts tientallen jaren later zouden ontwikkelden, zoals het onderzoek naar oorzakelijke verbanden, naar de relatie tussen de kenmerken van het skelet en het uitzicht van de in-vivo prenten of naar de biometrische situering van individuele gevallen binnen de variabiliteit en spreiding van verschillende populaties.

De anatomische beschrijving van de beenderen van de graaf en de gravin van Egmont is zo nauwkeurig, dat zelfs iemand die de beenderen nooit gezien heeft, toch de betekenis van veel waarnemingselementen kan beseffen.

Als de gelegenheid zich mocht voordoen, zouden wij de skeletten opnieuw willen bekijken, vooral om meer te weten over het feit dat de schedel van de gravin horizontaal doorgezaagd is.

Deze praktijk zou kunnen vergeleken worden met in andere post middeleeuwse gevallen in België⁸.

8 May, 1995.

Tot slot willen wij naar aanleiding van dit werk de nadruk leggen op het belang de osteologische overblijfselen en de bijhorende geschreven en beeldarchieven te bewaren. Deze zijn van onschatbare waarde voor de epistemoloog, die zo de werkmethode van vroegere antropologen kan reconstrueren.

Advertentie:

Bert Roos
ARCHITECTUUR

Een all-round architectenbureau, inzetbaar
voor bouw en verbouw, **renovatie** en **restauratie**
in alle segmenten van de woning- en utiliteitsbouw.

West-Voorstraat 25 B 3262 JP Oud-Beijerland T: 0186 614 157
M: 06 538 382 17 E: b.roos@bertroos.nl www.bertroos.nl

Bibliografie.

Baie E., "Le siècle des Gueux (Histoire de la sensibilité flamande sous la Renaissance).

Tome I: La Métropole de l'Occident", Bruxelles, Nouvelle Société d'Editions, 1937: 254 p.

Buikstra J. & Ubelaker D., "Standards for data collection from human skeletal remains", *Arkansas Archeological Survey Research Series*, 1994, 44: 206 p., 29pl.

Janssens G., "Les Comtes d'Egmont et de Hornes, victimes de la répression politique aux Pays-Bas espagnols", *Historia Bruxellae*, 2003, 2 : 63 p.

Leguebe A., "In memoriam: François Twiesselmann et l'Anthropologie française", *Bull. Mém. Soc. Anthropol. Paris*, 1999, n.s. 11 (3-4): 503-507.

Masy P., "Quatre cas d'ouverture volontaire de la boîte crânienne dans des sépultures médiévales tardives ou postmédiévales", *Bull. Soc. roy. belge d'Etudes géologiques et archéologiques. Les chercheurs de la Wallonie*, 1995, 35: 79-101.

Orban R., Polet C., Semal P. & Leguebe A., "La stature des Néolithiques mosans", *Bulletin de l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique, Sciences de la Terre*, 2000, 70: 207-222.

Orban R. & Vandoorne K., "Les squelettes humains de Koksijde (Coxyde) et Schoten: deux collections remarquables conservés à l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique". In: Y. Ardagna, B. Bizot, G. Boëtsch & X. Delestre, éd., *Les collections ostéologiques humaines: gestion, valorisation et perspectives. Actes de la table ronde de Carry-le-Rouet (Bouches-du-Rhône, France), 25-26 avril 2003. Suppl. Bulletin Archéologique de Provence*, 2006, 4:79-84.

Trotter M. & Gleser G.L., "A re-evaluation of estimation of stature taken during life and of long bones after death", *Am. J. Phys. Anthr.*, 1958, 16 n.C.: 79-124.

Toussaint M., "Etude anthropologique de la nécropole du Moyen-Age de

Coxyde (Belgique)", *Bull. Soc. roy. belge Anthropol. Préhist.*, 1985, 96: 187-234.

Twiesselmann F., "Les restes du Comte et de la Comtesse d'Egmont", *Bull. Inst. roy. Sci. nat. Belg., Biologie*, 1981, 53 (8): 40 p.

Vercauteren M., "Evolution séculaire et normes de croissance chez des enfants belges", *Bull. Soc. roy. belge Anthropol. Préhist.*, 1984, 95: 109-23.

Programma “Egmontjaar 2018” in Oud-Beijerland.

17 maart 2018 heeft muziekvereniging “De Bazuin”, tijdens het voorjaarsconcert, stil gestaan bij het Egmontjaar en een gedeelte gespeeld uit het werk “Egmont” van Bert Appermont.

24 mei 2018 wordt in de burgerzaal van het gemeentehuis van Oud-Beijerland het 1^e exemplaar van het boek “Het huis van Egmont en de Beijerlanden 1491- 1619”, geschreven door Jan Paul van der Spek, overhandigd aan de ambachtsheer van Oud-Beijerland, F.A. baron van Tuyll van Serooskerken en beschermheer van onze Vereniging. Daarna zal het boek in de verkoop komen voor € 10, -- bij boekhandel Duifhuizen, Boomgaardstraat 1/hoek Oost Voorstraat. Diegene die al reeds hebben ingetekend ontvangen een mail/telefoontje.

31 mei 2018 komt wethouder Harry van Waveren, om 15.00 uur, een expositie openen over de stichter van Oud-Beijerland, graaf Lamoraal van Egmont. De expositie is een samenwerking tussen Stichting Museum Oude Raadhuis en de Historische Vereniging. De expositie zal gehouden worden in de bibliotheek aan de Steenenstraat.

Zaterdag **2 juni**, Egmontwandeling. Programma in samenwerking met de Gemeente Obl. VVV en de Historische Vereniging. (Zie persbericht)

5 juni 2018 zal, om 20.00 uur, de burgemeester van Oud-Beijerland een krans leggen bij de plaquette van Lamoraal van Egmont en Sabina van Beijeren. Locatie: hoek Koninginneweg/Beneden Oostdijk.

Muziekvereniging “De Bazuin” zal dit muzikaal omlijsten.

Op hetzelfde tijdstip zal dit ook plaatsvinden in Egmond aan de Hoef, Weert en Zottegem (België) bij hun lokale monument, de andere gemeenten die ook iets te maken hebben met de graven Egmont en Horn.

U bent hier van harte bij uitgenodigd.

De NTR maakt een documentaire onder titel: “80 jaar oorlog”.

Op **28 september 2018** is in de uitzending te zien dat de schedel van Lamoraal van Egmont in de Universiteit van Leuven 3-D wordt in gescand.

2 oktober-20 januari is onder dezelfde titel: “80 jaar oorlog” in het Rijksmuseum in Amsterdam een expositie waarin ook aandacht is voor

Lamoraal van Egmont en Philip de Montmorency, de graaf van Horn.

10 november 2018 speelt muziekvereniging “de Bazuin” tijdens het Hoeksche Waard festival het hele werk “Egmont” van Bert Appermont. Een uitvoering die u niet mag missen!

Er wordt nog gewerkt aan een activiteit voor 2 juni, tijdens de kunst en boekenmarkt, hierover leest u straks meer in de media.

Informatie

Onze Algemene Ledenvergadering, donderdag **15 februari j.l.**, is goed bezocht. Na het officiële gedeelte gaf ons lid, Jan Paul van der Spek, uitleg over zijn boek “Het Huis van Egmont en de Beijerlanden 1491-1691”.

Na een korte pauze is een bezoek gebracht aan de Rooms Katholieke kerk “Antonius van Padua”. Daar werd uitleg gegeven over de kerk, het orgel(!) en haar kunstschaten.

Nadien was er in Maranatha nog een gezellig samenzijn met een hapje en een drankje. Tussentijds werd onze nieuwe film vertoond:

“Philip van Dijk, een Oud-Beijerlander die hofschilder werd”.

Onze voorzitter was **dinsdag 28 februari j.l.**, 19.15 uur, te gast bij Radio Hoeksche Waard. Dit naar aanleiding van de film van de werken van de Oud-Beijerlandsche schilder, Philip van Dijk. Na 8 maart zal deze film op hun tv-zender vertoond worden. (Zie persbericht)

Wilt u direct op de hoogte gehouden worden van alle persberichten van de Historische Vereniging? Geef dan uw mailadres (voor zover bekend) door aan:

historischeverenigingobl@gmail.com

Advertentie:

The advertisement features a dark blue background with the text 'BAZZ' in large, light blue, serif capital letters. Below it, 'Jeans & Casual' is written in a smaller, light blue, script font. At the bottom, the address 'Oost-Voorstraat 27-28, Oud-Beijerland' and the website 'www.bazzcasual.nl' are displayed in a light blue, sans-serif font.